

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **rtn. T. W.**, zast. Mgr. Dagmar Soukupovou, advokátkou se sídlem Perlová 68/7, Plzeň, proti žalovanému: **náčelník Vojenské policie**, se sídlem Rooseveltova 620/23, Praha 6, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2024, čj. MO475940/2024-5104, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2024, čj. 14 Ad 7/2024-31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Předmětem sporu je žádost žalobce, vojáka z povolání, o proplacení služby vykonané nad rámec základní týdenní doby služby za roky 2020, 2021 a 2022. Nejvyšší správní soud se ovšem zabýval pouze namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Ostatními námitkami žalobkyně relevantně nespороvala závěry Městského soudu v Praze a proto je NSS vyhodnotil jako nepřipustné.

[2] Žalobce si požádal o proplacení služby přesčas za roky 2020 až 2022 ve výši 155 592 Kč. Velitel Velitelství ochranné služby Vojenské policie tuto žádost neshledal důvodnou. Dospěl totiž k závěru, že zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, nelze na danou věc aplikovat. Dle zákona č. 221/1999 Sb. o vojácích

z povolání, nemá žalobce na takové finanční plnění nárok. Žalovaný shora uvedeným rozhodnutím následně odvolání žalobce zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Zdůraznil, že právní úprava vojáků z povolání i dle judikatury správních soudů neumožňuje za vykonanou službu přesčas, nad rámec stanoveného fondu 150 hodin, poskytnout jinou kompenzaci než náhradní volno. Z toho důvodu měl za to, že není povinen se zabývat tím, zda byla služba přesčas nařízena po právu, či co bylo jejím obsahem.

[3] Proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce žalobou. Městský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem žalobu zamítl. Konstatoval, že zákon o vojácích z povolání je zákonem speciálním vůči zákonu o služebním poměru. Na danou věc proto nedopadá zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákon o vojácích z povolání v § 29 odst. 3 předpokládá nařizování přesčasů ve výši nepřekračující 150 hodin za 26 po sobě jdoucích týdnů. Přesčasové hodiny v tomto rozsahu jsou již zohledněny ekonomickými podmínkami služebního poměru vojáků z povolání. V případě služeb přesčas nad rámec tohoto fondu předpokládá zákon pouze vznik práva na náhradní volno. Je pravdou, že náhradní volno je služební orgán povinen poskytnout neprodleně. Pokud se tak však nestane, může voják čerpat náhradní volno dle svého uvážení a je povinen čerpání volna pouze oznámit služebnímu orgánu. Žalobce tento proces nedodržel, což ani nesporné. Žalovaný nebyl povinen zkoumat povahu přesčasů nařízených žalobci. To proto, že i pokud by je služební orgán uložil neoprávněně či nad rámec zákonného fondu 150 hodin, nárok na finanční kompenzaci by žalobci nevznikl. Ve skutkově i právně shodné věci již rozhodoval Krajský soud v Brně i Nejvyšší správní soud. Oba soudy shodně dospěly k závěru, že zákonodárce se vědomě rozhodl kompenzovat uvedené přesčasy vojáků z povolání pouze náhradním volnem. To by platilo i tehdy, pokud by služba přesčas byla nařízena v rozporu se zákonem. Městský soud neshledal důvod se od této judikatury odchýlit. Závěrem doplnil, že k poskytnutí finanční kompenzace za nařízenou službu přesčas by mohlo teoreticky dojít až v případě, pokud by žalobce o čerpání náhradního volna projevil zájem, nicméně služební orgán by mu jej neposkytl a ani by mu neumožnil čerpat náhradní volno dle vlastního uvážení. Až v takovém případě by bylo možné uvažovat o využití analogie (např. dle § 125 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů). Takto tomu ale v nyní projednávané věci nebylo, neboť žalobce se ani nepokusil využít svůj primární zákonný nárok na náhradní volno. Proto nevznikla mezera, kterou by bylo potřeba zaplnit analogií.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností. V ní tvrdí, že městský soud nesprávně posoudil otázku ohledně nařízených a odpracovaných přesčasových hodin, včetně odměny nad rámec stanoveného fondu 150 hodin přesčasů na kalendářní rok. Má za to, že pokud mu služební orgán nařídil službu nad stanovený rámec přesčasových hodin, mělo by to být v rámci nařízení této služby také odůvodněno. Judikaturu k této problematice shledává nezákonnou, jelikož porušení povinnosti žalovaného poskytnout volno nikterak nesankcionuje. Městský soud se dle stěžovatele nesprávně neztotožnil s jeho námitkou spočívající v tom, že mu služební orgán byl povinen neprodleně poskytnout náhradní volno a on neměl povinnost se ho domáhat. Tvrdí, že dle zákona o vojácích z povolání je na služební orgánu, aby mu neprodleně poskytl náhradní volno. Neměl povinnost se volna neprodleně domáhat. Závěry městského soudu považuje za nesrozumitelné, jelikož městský soud navržený postup ohledně využití přesčasů sám

pokračování

popírá v bodě 19 napadeného rozsudku. V něm se zabýval situací, ve které by mu služební orgán neumožnil čerpat náhradní volno dle svého uvážení. Stěžovatel závěrem poukázal na to, že otázka přesčasů nad limit 150 hodin je předmětem i dalších sporů. Pokud by došlo k situaci, ve které si vojáci budou určovat čerpání náhradního volna, pak by *ad absurdum* nebylo nutné služby vypisovat vůbec. Proto jsou závěry městského soudu nesprávné.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel pouze opakuje svá dosavadní tvrzení. Kompenzaci je možné poskytnout pouze prostřednictvím náhradního volna. Zákon o vojácích z povolání s peněžní kompenzací přesčasů nepočítá. Stěžovatel svého práva nevyužil, čerpání volna služebnímu orgánu neoznámil a proto náhradní volno nečerpal.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Kasační stížnost není důvodná.

III.A. Nepřípustné námitky

[7] Nejvyšší správní soud se předně zabýval přípustností kasační stížnosti. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. je totiž kasační stížnost nepřijatelná, *opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl*. Stěžovatel musí podle § 104 odst. 4 s. ř. s. v kasační stížnosti mj. reagovat na argumentaci krajského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou jeho závěry nesprávné. Pokud pouze opakuje námitky, které uvedl v žalobě, aniž by jakkoliv reflektoval argumentaci krajského soudu, tak za předpokladu, že uvedené námitky krajský soud vypořádal a nelze v jejich opakování spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopná obstát proti závěrům krajského soudu, nejsou takové námitky přípustné (usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 6. 2016, čj. 1 As 271/2015-36).

[8] Městský soud své závěry postavil zejména tom, že zákon o vojácích z povolání v případě služeb přesčasů nad rámec tohoto fondu ukládá pouze vznik práva na náhradní volno, a proto finanční kompenzace není možná. To platí i tehdy, pokud by přesčas byl nařízen v rozporu se zákonem. Stěžovatel však tyto závěry nikterak relevantně nespornuje. Trvá pouze na tom, že je nutné nařízení služby přesčas nad rámec 150 hodin odůvodnit. Pomíjí však to, že se v původní žádosti domáhal přiznání finanční kompenzace. Jeho tvrzení proto nemohou jakkoliv vyvrátit závěry městského soudu o tom, že tato otázka je irelevantní, jelikož zákon o vojácích z povolání finanční kompenzaci za uvedený přesčas nenabízí. Stěžovatel zároveň tvrdí, že zákon o vojácích porušení povinnosti neprodleně poskytnout volno nikterak nesankcionuje. S obdobnou žalobní námitkou se již vypořádal městský soud. Konstatoval, že je pravdou, že náhradní volno je obecně služební orgán povinen poskytnout neprodleně. Pokud se tak nestane, sankcionuje zákon tento nežádoucí stav přímým oprávněním vojáka čerpat volno dle svého uvážení. Stěžovatel však ani tento závěr nikterak relevantně nespornuje a setrvává pouze na tom, že zákon žádnou sankci v případě porušení uvedené povinnosti nepředpokládá. Jeho argumentaci však městský soud vypořádal a ta nemůže nadále obstát proti závěrům městského soudu. Tyto námitky jsou proto nepřijatelné, jelikož relevantně nespornují závěry městského soudu.

[9] Dále tvrdí, že z právních předpisů nevyplývá, že by měl povinnost se okamžitě domáhat poskytnutí volna. Městský soud ve svých závěrech vycházel z výslovného znění § 29 odst. 4 zákona o vojácích z povolání (v bodě 11 napadeného rozsudku nesprávně označený jako § 24 odst. 4 téhož zákona), věty druhé, dle které platí, že *pokud nebylo náhradní volno ve stanovené době poskytnuto, má voják v následujících 3 měsících nárok čerpat náhradní volno podle svého uvážení*. V bodě 17 napadeného rozsudku proto z daného ustanovení dovodil, že se stěžovatel měl domáhat svého práva na náhradní volno dle tohoto ustanovení, pokud si žádal kompenzaci přesčasů. Stěžovatel však v kasační stížnosti tyto závěry městského soudu nespornuje, pomíjí uvedené ustanovení zákona o vojácích z povolání, které městský soud výslovně citoval a ze kterého vycházel a pouze obecně tvrdí, že tuto povinnost neměl. Pokud snad tato námitka míří na to, že určení volna není jeho povinností nýbrž jeho nárokem, pak je tato argumentace irelevantní. Na posouzení jeho žádosti ohledně finanční kompenzace totiž nemá jakýkoliv vliv. Stěžovatel totiž nevyvrátil stěžejní závěr městského soudu o tom, že pokud si volno sám neurčil, nemohl mu ani teoreticky vzniknout nárok na případnou finanční kompenzaci, analogicky dovozenou z jiného zákona. Ani tato námitka proto relevantně nespornuje závěry městského soudu a proto je nepřípustná.

[10] Stěžovatel dále namítá, že dle výkladu městského soudu by bylo nadbytečné vypisovat služby, jelikož by si vojáci z povolání mohli volno určovat sami. Tento argument je však zcela mimoběžný se závěry městského soudu. Nic takového z napadeného rozsudku nevyplývá. Městský soud jednoznačně vycházel z předpokladu, že se určení čerpání volna podle svého uvážení dle § 29 odst. 3 a 4 zákona o vojácích z povolání týká pouze kompenzace přesčasů přesahujících fond 150 hodin. Zároveň k němu může dojít až v případě, že služební orgán vojákovi ve stanovené lhůtě náhradní volno neposkytne. Voják musí navíc čerpání volna oznámit. Z těchto úvah je proto zjevné, že se nikterak netýkají běžného vypisování služeb. Navíc i pokud by tento argument stěžovatele byl důvodný a vypisování služeb by z důvodu možného čerpání volna bylo nadbytečné, závěry městského soudu o tom, že finanční kompenzace za přesčas nad uvedený rámec stěžovateli nenáleží, by stále obstály. Proto je námitka nepřípustná.

III.B. Tvrzeňá nepřezkoumatelnost napadeného usnesení

[11] Stěžovatel dále namítá, že napadené usnesení je nepřezkoumatelné. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spatřuje v tom, že městský soud, dle jeho tvrzení, v bodě 19 napadeného rozsudku zcela popírá své předchozí závěry, jelikož v něm připouští možnost služebnímu orgánu neumožnit stěžovateli čerpat náhradní volno dle svého uvážení a připouští v něm i poskytnutí finanční kompenzace.

[12] Vlastní přezkum rozhodnutí soudu je možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí (rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS).

[13] Nejvyšší správní soud úvahy městského soudu v bodě 19 napadeného rozsudku nepřezkoumatelné neshledal. Městský soud v něm pouze uvedl, že k uplatnění finanční

pokračování

kompenzace za nařízenou službu přesčas by mohlo dojít až v případě, pokud by stěžovatel o čerpání náhradního volna projevil zájem, avšak služební orgán by mu je neposkytl a ani by mu neumožnil čerpat náhradní volno dle vlastního uvážení. Až v takovém případě by bylo možné uvažovat o využití analogie (např. dle § 125 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů). Takto tomu ale v nyní projednávané věci nebylo, neboť stěžovatel se ani nepokusil využít svůj primární zákonný nárok na náhradní volno, a tudíž nevznikla mezera, kterou by bylo potřeba zaplnit analogií. Z uvedeného shrnutí tak je zcela zjevné, že městský soud hypoteticky připustil možnou finanční kompenzaci přesčasů až tehdy, pokud by služební orgán vojákovi přesčas neposkytl a ani by mu neumožnil vlastní určení volna. Tyto úvahy však nepopírají jeho předchozí závěry, dle kterých je předně na služebním orgánu, aby volno určil a pokud tak neučiní, pak bylo na stěžovateli, aby si je určil a vyrozuměl služební orgán. Úvahy městského soudu v bodě 19 naopak vhodně doplňují jeho předchozí závěry a navazují na ně. Proto napadený rozsudek není z tohoto důvodu nepřezkoumatelný.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[15] Nejvyšší správní soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 10. dubna 2025

Petr Mikeš
předseda senátu